

Lest siden sist

Uten de verktøyene hadde ikke jeg kunnet sitte her nå. Når man har disse verktøyene og kan jobbe med seg selv, uansett hvor vanskelige og tøffe prosesser du står i, så blir det mye ærligere. Du får tak i essensen under følelsene mye fortere.

VG forteller at prinsesse Märtha Louise står frem i «webinair» for å fortelle om hvordan engleskoleverktøy hjelper til i skilsmisser.

Det begynner å demre for flere. Å ringes jeg ned av politikere fra hele Europa som vil ha våre synspunkter. Om en halv time vil Europaparlamentets president Martin Schultz være på tråden. **Generalsekretær Thorbjørn Jagland i Europarådet rapporterer på Facebook at fornuften ikke lenger er en fullt så ensom ting.**

I en situasjon der å sammenligne epler og pærer er målestokken for en ulogisk sammenligning, blir maktlister ofte som å sammenligne epler, murstein og rykker om mora di.

Nationens kommentator Michael Brøndbo har lite sans for maktkåringen ledet av Fritt Ord-direktør Knut Olav Åmås.

Hvem bestemmer egentlig over det landbruket vi har i landet vårt? Nationen og Bondebladet gir deg oversikten landbrukets 100 mektigste.

Nationens maktkåring i 2015 var mer en sammenligning av potet og kålrot.

Slike lister er en uting. Men når man først gir seg ut på dette, må man ha nerver til å dele ut førsteplasser, andreplasser og sisteplasser. På min liste ville statsminister Erna Solberg stått på topp. **Kommentator Arne Strand i Dagsavisen synes maktkåringen er en uting, bortsett fra hans egen.**

Villreinkadavre blir liggende **Miljødirektoratet melder at 323 døde villrein ligger stille.**

KRAGERØ: Da lunsjen var fordøyd fortsatte rundturen med et kongelig besøk i gamletårnet, hvor Haakon tok turen til topps og fikk oppleve en strålende utsikt alle veier. Mette-Marit sparte på kreftene og ble værende på bakken.

KV-Kragerø Blad Vestmar

lestsidsenist@dn.no

En virkelig delingsøkonomi

Gi hver innbygger en grunnlønn, en fast andel av nasjonalinntekten. Det gir alle del i gevinsten fra robotene.

De fleste land trenger nye, enkle måter å omfordele inntekt på. Økonomen Debraj Ray og jeg har lenge diskutert hvordan vi kan utforme en borgerlønnsordning slik at den ikke bare omfordeler inntekt til de dårligst stilte, men også stimulerer til økonomiske forbedringer i land på forskjellige inntektsnivåer.

Forslaget vårt er enkelt: Alle land forplikter seg til å gi samme andel av nasjonalinntekten som en universell grunnlønn til innbyggerne i eget land. Hver innbygger får slik en eiendomsrett til nasjonalinntekten.

Denne formen for delingsøkonomi innebærer at hver innbygger bidrar med en skatt som er proporsjonal med sin egen usikre inntekt og får tilbake et bidrag som er proporsjonalt med den mye mer sikre gjennomsnittsinntekten i samfunnet. Hver innbygger - fattig som rik - får slik samme grunnlønn. Den kan de bruke til hva de vil.

Grunnlønnen vil automatisk vokse etterhvert som robotene tar over. Den kan derfor på noe sikt frigjøre folk fra det daglige slitet. Men vi kan ikke vente med å innføre delingsøkonomien til robotene har gjort de få søkkrike. Da vil de ikke dele.

I dag ville en delingsøkonomi med en universell andel på for eksempel en tiendedel av bruttonasjonalproduktet gi hver innbygger i India en grunnlønn lik den lokale fattigdomsgrensen. I det betydelig rikere Sør-Afrika, der jeg oppholder meg for tiden, ville hver innbygger få nesten dobbelt så mye som den lokale fattigdomsgrensen.

I Norge ville hver voksen innbygger få omtrent 80.000 kroner.

Det er viktig å skalere omfordelingen etter de lokale forholdene i det enkelte land. Fattige land må begynne i det små. Delingsøkonomien vår tar automatisk hensyn til det. Etterhvert som nasjonalinntekten vokser - i India er den økonomiske veksten rekordhøy - vil grunnlønnen til alle indere vokse i samme takt som økonomien.

Også samfunnsøkonomiske effektivitetsgevinster går i noen

Sør-Afrika trenger omfordeling og kollektiv handling. Landet har urimelig høy fattigdom sett i forhold til inntekten per innbygger. Her fra et fattigstrøk i utkanten av Cape Town. Foto: Schalk van Zuydam/AP/NTB Scanpix

Med egne ord Kalle Moene

grad til alle i delingsøkonomien. Store interesseorganisasjoner og politiske partier vil derfor merke presset fra majoriteten i samfunnet. De må bli mer interessert i økonomisk vekst og generelle forbedringer og mindre opptatt av å gi lokale fordeler på andres bekostning.

Delingsøkonomien bør erstatte ineffektive subsidieordninger som ofte går til bedrestilte grupper. I delingsøkonomien kan alle få noe igjen for moderasjon. Når eksportinntektene for eksempel går opp, får alle en høyere grunnlønn.

Jeg har prøvd ut om forslaget kunne slå an her i Sør-Afrika. På slutten av forelesninger og

presentasjoner jeg har holdt om beslektede temaer, snakker jeg kort om delingsøkonomien: «The Universal Share». Responsen er mer positiv enn jeg hadde ventet, særlig på universitetene i Cape Town og i Johannesburg. Responsen er mye mindre negativ enn jeg hadde ventet i Finansdepartementet og Sentralbanken i Pretoria. På andre institutter og i uformelle politiske møter har entusiasmen noen steder vært stor.

Det er ikke så merkelig. Sør-Afrika trenger omfordeling og kollektiv handling. Landet har urimelig høy fattigdom sett i forhold til inntekten per innbygger. Gnierindeksen som Jo Thori Lind og jeg setter sammen, plasserer Sør-Afrika på en flau førsteplass i verden. Delingsøkonomien ville endre bildet totalt.

En grunnlønn som vokser med økonomisk fremgang, ville i tillegg øke de fattiges arbeidsevne. De ville bli mindre sårbare. De ville få mer makt.

Delingsøkonomien ville også øke presset for å endre politikken. Vanstyret i Sør-Afrika har forverret seg i det siste. Finansministre skiftes ut og inn etterhvert som de måtte prøve å begrense den politiske korrupsjonen på høyeste hold i regjeringen. Randen stuper i valutamarkedet. Næringslivet har ingen tillit til regjeringen og spesielt ikke til presidenten.

For å unngå at landet går den samme katastrofale veien som nabolandet Zimbabwe, trenger Sør-Afrika en delingsøkonomi som viser hvordan vanstyret i realiteten tar maten ut av munnen til de fattige og som samtidig motiverer til bred kollektiv motstand mot favorisering og korrupsjon.

En internasjonal forpliktelse til delingsøkonomiens enkle prinsipper kan bli likhetsbasert strategi som kan snu utviklingen. Det haster i land som Sør-Afrika.

Kalle Moene, professor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo

Mer debatt på side 28-30

Forutsetninger for fred
Børge Brende

Avskrekkelsesgevinsten
Lars Sørgard

Jeg er nettrollet, Bratten
William Jørgen Koren

Unyansert om arbeidstid
Anne Biering

Lettvint om kirke og økonomi
Øystein Dahle

Oppblåst elbilselvbilde
Geir H.M. Bjertnæs

Med egne ord

Kalle Moene

Victor D. Norman

Hege Skjeie

Erna Solberg

Jonas Gahr Støre

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentraltbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no **Telefaks:** 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replikk:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.